

Pensionssystemet för anställda i kommuner och landsting

A. Pensionsavtalet KAP-KL .

Avtalet innehåller två olika pensionssystem.

1) Sedan 1998 gäller ett **avgiftsbestämt system** som innebär att arbetsgivaren avsätter en pensionspremie på hela årslönen till en av arbetstagaren vald försäkring/fond. Premien uppgår till 4,5% av arbetstagarens utbetalda årslön. Inbetalning av premien sker så länge man är anställd och detta gäller även om man kvarstår i anställningen efter fyllda 65 år.

2) Härutöver finns ett s.k. **förmånsbestämt system** som alltsedan 1998 endast gäller på inkomstdelar över 7,5 inkomstbasbelopp (huvudregel). Pensionen beräknas på ett s.k. pensionsunderlag. Detta pensionsunderlag beräknas på årslöner på de 7 år som föregår året före avgångsåret, där avgångsåret senast kan vara det år man fyller 65. Av dessa sju år räknar man bort de två sämsta inkomståren och beräknar slutligen pensionsunderlaget på genomsnittet av de fem återstående inkomståren.

Alla årsinkomster ska räknas upp med prisbasbeloppet till avgångsårets nivå så att man får inkomsterna i samma penningvärde. Av detta kan man sluta sig till att man skulle kunna trappa ned i anställningen från det år man fyller 62 år utan att det påverkar pensionen särskilt negativt. Men har man en reallöneutveckling även under de sista åren och önskar att detta får genomslag i pensionen ska man inte trappa ned före det år man fyller 64 år.

Ålderspension intjänad tom 1997-12-31 från det gamla pensionsavtalet PA-KL räknas varje år upp med inkomstbasbeloppets förändringar intill dess att man tar ut pensionen. Därefter räknas den upp med prisbasbeloppets förändringar.

Sammantaget innebär detta att man tjänar in pension så länge man arbetar och arbetsgivaren betalar premier i det avgiftsbestämda systemet lika länge.

Den förmånsbestämda pensionen är inget fonderat system och kräver därför ingen premieinbetalning av arbetsgivaren. Eftersom inga löner från och med arbetstagaren fyllt 64 påverkar pensionens storlek kan man påstå att arbetsgivaren därefter inte får en högre kostnad annat än att ålderspensionen förbättras efter 65 genom att den räknas upp med prisbasbeloppets förändringar. Om arbetstagaren skjuter upp uttaget från 65 års ålder räknas pensionen upp med 0,4% per månad (4,8% per år) men denna uppräknings påverkar inte arbetsgivarens kostnader utan bygger mer på försäkringstekniska antaganden om livslängd m.m.

B. Allmän pension:

Inkomstpension och premiepension tjänas in så länge man arbetar. Båda förmånerna bygger på avgiftsbestämda system. De som avgår med ålderspension idag har andelar av både dessa två förmåner men också andelar av det gamla ATP-systemet –tilläggs pension som var en förmånsbestämd pension.

Uppskjutet uttag av alla dessa förmåner efter 65 år är relativt förmånligt då 1) tilläggs pensionen räknas upp med 8,4% per år och 2) inkomstpensionen och premiepensionen påverkas av att delningstalet blir mindre för varje år och slutligen 3) premiepensionen förhoppningsvis ger mer i avkastning.

Slutligen kan man på goda grunder påstå att man förbättrar sin allmänna pension med c:a 8-9% varje år som man skjuter upp pensionsuttaget.

Publicerat i november 2010